

Ольга ГАЙДАЙ,
кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри історії,
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили,
Миколаїв, Україна,
e-mail: osvita13@ukr.net,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7181-9908>

НА СЛУЖБІ УКРАЇНИ: ЄВГЕН СІНКЕВИЧ

У статті на основі спогадів, електронної переписки, друкованих джерел розглядається проблема мотивації волонтерської діяльності. Під час військових конфліктів тема волонтерства, благодійності, допомоги набуває актуальності та визначає соціальні орієнтири суспільства. Інтелігенція, науковці, завжди активно відгукувались на виклики часу. 5 грудня вся міжнародна спільнота відзначає День волонтера – International Volunteer Day. 6 грудня – День збройних сил України. Ці два свята нерозривно пов'язані між собою, особливо після революції Гідності та збройного конфлікту на Сході України. І щодня волонтери своєю працею сприяють єдності суспільства, демонструючи приклад відданості, самоорганізації та мужності. Волонтерство для України є відносно новим суспільним явищем. Міжнародний день добровольців в ім'я економічного і соціального розвитку, проголошений рішенням 40-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН 17 грудня 1985 року. В Україні волонтерський рух офіційно визнали 10 грудня 2003 року.

Історії благодійності, зокрема української, присвячена велика кількість праць сучасних дослідників. Багато науковців звертається до висвітлення цієї теми через характеристики діяльності окремих діячів, які зробили неоціненний внесок у розвиток культурно-освітньої, економічної та духовної сфер. Дослідження волонтерської діяльності набули значного розвитку у західній науковій думці другої половини ХХ ст. Вони не

припиняються й досі, адже не втрачають актуальності через суспільні процеси, що чинять вплив на стан волонтерської діяльності у світі. Визначення того, що насправді мотивує людину вчиняти волонтерські дії, є складним питанням, але його розуміння може слугувати визначальним фактором ефективної волонтерської діяльності, що перебуває в площині інтересів держави та її органів. Велике значення в розвитку волонтерського руху мають особистісні якості людини. Саме про це, на прикладі діяльності професора Євгена Сінкевича, й буде йтися в нашій статті.

Ключові слова: волонтер; професор; армія; бойові дії; Україна.

Постановка проблеми. Сьогодні одним із важливих завдань історичної науки є вивчення таких явищ як добродійність, благодійництво та волонтерство. Актуальність обраної теми пов'язана з практичними вимогами сучасного громадського життя, яке характеризується загостренням почуття національного самозбереження і розвитку національних культур. Крім того, при аналізі військових конфліктів будь-яких часів, ця тема визначає орієнтири суспільства.

Історії благодійності, зокрема української, присвячена велика кількість праць сучасних дослідників. Багато науковців звертається до висвітлення цієї теми через характеристику діяльності окремих діячів, які зробили неоціненний внесок у розвиток культурно-освітньої, економічної та духовної сфер. Дослідження волонтерської діяльності набули значного розвитку у західній науковій думці другої половини ХХ ст. Вони не припиняються й досі, адже не втрачають актуальності через суспільні процеси, що чинять вплив на стан волонтерської діяльності у світі. Визначення того, що насправді мотивує людину вчиняти волонтерські дії, є складним питанням, але його розуміння може слугувати визначальним фактором ефективної волонтерської діяльності, що перебуває в площині інтересів держави та її органів. Велике значення в розвитку волонтерського руху мають особистісні якості людини. Саме про це й буде йтися в нашій статті.

Євген Григорович Сінкевич – професор Інституту міжнародних відносин і політології Вищої Східноєвропейської державної школи в Перемишлі; професор кафедри всесвітньої історії і міжнародних відносин Інституту історії і філософії Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького. На громадських засадах: співробітник Південносхідного наукового інституту в Перемишлі; радник радника Міністра закордонних справ Республіки Польща; почесний голова Херсонської обласної організації Національної спілки краєзнавців України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Про життєвий шлях Євгена Сінкевича, його творчу діяльність, наукові доробки написано вже стільки, що вистачить як мінімум на кандидатську дисертацію. Сарнат А. Конструктор¹, Т. Срогош², П. Тронько³, О. Маврін⁴, А. Парфиненко, С. Посохов⁵, С. Сухопаров⁶, О. Макієнко⁷, О. Морозова⁸, С. Батуріна⁹,

¹ *Sarnat A. Konstruktor. Jewgienij Grigorijewicz Sinkiewicz Dziekan Wydziału Historycznego Chersonskiego Uniwersytetu Państwowego [Фото] // Czestochowski magazyn sportowo-akademicki. Czestochowa, 2003. № 4 (11). S. 9.*

² *Srogosz T. Na dalekiej Ukrainie // RES ACADEMICAE: Biuletyn informacyjny Wyzszej szkoły pedagogicznej w Czestochowie. Czestochowa, 1998. № 7. S. 33–35.*

³ *Всеукраїнська спілка краєзнавців від «А до Я»: Довідник / П. Т. Тронько (голов. ред.). К., 2001. С. 77–80.*

⁴ *Маврін О. О. Інститут української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського Національної Академії наук України // Студії з архівної справи та документознавства / Держкомархів України, УНДІАСД; Редкол.: І. Б. Матяш (голов. ред.) та ін. К., 2005. Т. 13. С. 163–165.*

⁵ *Парфиненко А. Ю., Посохов С. И. Страницы истории студенческой науки в Харьковском университете. – Харьков : НМЦ «МД», 2002. С. 98, 99, 104.*

⁶ *Синкевич Евгений Григорьевич // Кто есть кто в Херсоне : Биогр. справ / Сост. С.М. Сухопаров. – Херсон : Издат. дом «СЛАЖ», 2002. С. 192; 2004. – С. 274 [фото]; 275; Синкевич Евгений Григорьевич // Кто есть кто в Херсонской области: Биогр. справ. / Сост. С. М. Сухопаров. Херсон : Издат. Дом «СЛАЖ», 2005. С. 372 [фото]; 373.*

Б. Шиндлер¹⁰, Л. Шепель¹¹, С. Гаврилюк¹², Г. Турченко¹³, Н. Темірова¹⁴, С. Троян¹⁵ та багато інших розкрили наукову біографію відомого українського вченого, показали його як представника нової генерації українських учених – гуманітаріїв¹⁶. Але активна громадська діяльність дає нам можливість розкрити нові грані цієї непересічної особистості.

Мета статті – на основі спогадів, електронної переписки, друкованих джерел розглянути проблему мотивації волонтерської діяльності професора Євгена Сінкевича.

Автор поставив перед собою такі **завдання**: розкрити актуальність проблеми волонтерства на сучасному етапі, визначити місце і роль інтелігенції в питаннях благодійності на прикладі діяльності Є. Сінкевича та реакцію суспільства на волонтерську допомогу в умовах військового конфлікту на Сході України.

Методологія дослідження базується на сукупності загальнонаукових та історичних підходів і методів наукового пізнання в їх взаємозв'язку. Базовими принципами досліджуваної проблеми стали принципи історизму та об'єктивності. Предмет і завдання статті визначили вибір біографічного та проблемно-тематичного методу дослідження обраної теми. Також було використано комплексний підхід, аналітичний та системний методи наукового пізнання.

Наукова новизна статті полягає в тому, що автором запропоновано використовувати матеріали електронного листування як історичне джерело.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до закону України «Про волонтерську діяльність», волонтерська діяльність є формою благодійної діяльності. Відповідно, волонтерство – це діяльність, спрямована на допомогу іншим, яка здійснюється не заради грошової винагороди, матеріальної вигоди і не ґрунтується на примусі.

⁷ *Макієнко О. А.* Професору Сінкевичу Євгену Григоровичу – 50 років // Наукові праці історичного факультету Запорізького державного університету. Запоріжжя, 2007. Вип. 21. С. 549–551.; *Макієнко О. А.* Науково-педагогічна діяльність професора Є. Г. Сінкевича / О. А. Макієнко // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Луцьк, 2008. № 11 : Історичні науки. С. 174–181.

⁸ *Морозова О. С.* Дослідник українсько-польських відносин Євген Сінкевич (до ювілею вченого) // Наукові праці. Випуск 195. Том 207. С. 126–129.

⁹ *Батуріна С.* До 60-річчя доктора історичних наук, професора Є. Сінкевича // Український історичний журнал. 2018. № 1. С. 232.

¹⁰ *Szyndler B.* Sprawozdanie z działalności Polskiego Towarzystwa Historycznego Oddział w Częstochowie w latach 2002–2005 // Zeszyty Historyczne : Prace Naukowe / Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie. Częstochowa, 2006. Т. IX. S. 333–335.

¹¹ *Шепель Любов.* Сінкевич Євген Григорович // Українські історики: біобібліогр. покажч. / Ін-т історії України НАН України. Вип. 3. Сер. «Українські історики». Київ, 2010. С. 256–257.

¹² *Гаврилюк С. В.* Вагоме дослідження про краківську історичну школу. Рецензія на монографію Є. Г. Сінкевича «Краківська історична школа в польській історіографії» // Історичні студії Волинського національного університету імені Лесі Українки. Луцьк : Вид-во ВНУ ім. Л. Українки, 2010. Вип. 4. С. 117–118.

¹³ *Турченко Г. Ф.* Дослідження з історії польської історіографії [Рец.:] Сінкевич Є. Г. Краківська історична школа в польській історіографії. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2010. 332 с. // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. Запоріжжя : ЗНУ, 2010. Вип. 29. С. 382–384.

¹⁴ *Темірова Н. Р.* Краківська історична школа: історіографічний контекст [Рец.:] Є. Г. Сінкевич Краківська історична школа в польській історіографії. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2010. 332 с. // Слов'янський вісник : Зб. наук. праць. Рівне : РДГУ ; Рівн. ін-т слов'янознавства Київ. славістичного ун-ту, 2011. Вип. 11. С. 294.

¹⁵ *Троян С. С.* Генезис польської історіографії: краківська історична школа [Рец.:] Є. Г. Сінкевич Краківська історична школа в польській історіографії. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2010. 332 с. // Слов'янський вісник : Зб. наук. праць. Рівне : РДГУ ; Рівн. ін-т слов'янознавства Київ. славістичного ун-ту, 2011. Вип. 11. С. 295.

¹⁶ Сінкевич Євген Григорович // Імена і постаті ХХІ століття (провідні вчені та фахівці Херсонського державного університету). Херсон : Вид-во ХДУ, 2005. С. 57–58; Сінкевич Євген Григорович // Краєзнавці України (Сучасні дослідники рідного краю): Довідник / Всеукр. спілка краєзнавців та ін. Т. 1. К. ; Кам'янець-Подільський, 2003. С. 205 ; Херсонська обласна організація // Всеукраїнська спілка краєзнавців: 1997–2003 роки / НАН України; Ін-т історії України ; Всеукр. спілка краєзнавців. К., 2003. С. 76–77; *Морозова О., Гайдай О.* Науковець з великої літери [до ювілею Є. Сінкевича] // Щотижня: Південна правда (Миколаїв). 2013. 9 січня.

Усе йде з дитинства... На формування світогляду майбутнього історика, вибір життєвих перспектив помітний вплив справило родинне середовище, зокрема бабуся вченого – Євдокія Іллівна Стригун (1907–1997 рр.). Дід по материнській лінії був замордований у застінках НКДБ, інший, по батьківській лінії, загинув (пропав без вісті) під час Другої світової війни. Саме ці сімейні трагедії та таємниці мотивували Євгена Сінкевича стати професійним істориком. До 2013 року він вже знаний у Європі науковець, доктор наук, професор. Майдан, Революція гідності, Небесна сотня... Ніхто не міг передбачити, чим закінчиться для українців їхні прагнення до євроінтеграції. Професор Є. Сінкевич із перших годин протистояння зробив свій свідомий вибір на користь вільної України. Можливо, з часом історики введуть в науковий обіг електронне листування як історичне джерело, бо саме за ним ми можемо прослідкувати еволюцію поглядів, зміну настроїв, політичне прогнозування та план дій багатьох людей, причетних до тих подій.

20.03.2014 Є. Сінкевич пише статтю «Чи потрібна українцям Україна?»¹⁷. У ній автор підіймає питання, на які в той час відверто відповісти наважувалася лише невелика частка свідомо налаштованого українського суспільства. Хто міг знати, що у 2011 році Є. Сінкевич разом з Т. Срогашем, польським науковцем та другом, напише статтю, яка стане в певному сенсі пророкою: «Контакти Речі Посполитої з Новоросійською губернією (в контексті анексії Криму)»¹⁸. Крим уже анексовано. На що та на кого сподіватися? Відсидітися чи активно діяти? Як діяти? Є. Сінкевич передбачає активні військові дії та пропонує українцям згуртуватися та допомагати військовим: «Ці кошти допоможуть людям, які жертвують значно більшим – власним здоров'ям та життям, захищаючи нашу Вітчизну. Не будьте пасивними, зателефонуйте друзям та родичам – організуйте їх на добрі справи». Він ще не волонтер, але вже особисто перераховує гроші на підтримку майдановцям та армії. Номер 565 був відомий кожному українцю! Потрібно знати Є. Сінкевича, щоб зрозуміти, чому він, нехтуючи небезпекою, відправився у бік Криму, щоб на власні очі все побачити та допомогти чим зможе: спальні мішки, намети, харчі.

На кордоні з Кримом доля звела його з майором Богданом Слюсарчуком, потім із полковником Олексієм Свідерським. І почалися «волонтерські» будні професора Є. Сінкевича. Професор їздив не один раз до військових, не вистачало спочатку самого елементарного, жовто-блакитних нашивок, взуття. Далі доводилось купувати коліматорні й оптичні приціли, бензопили, тактичні ліхтарі, тактичні маски і окуляри, білі маскувальні комбінезони, біноклі, акумулятори, «Celox», джгути й бинти. Є. Сінкевич наважується звернутися до колег по роботі та друзів по допомогу. Закуповує «Celox» завдяки фінансовій

¹⁷ Сінкевич Є. Г. Чи потрібна українцям Україна? // Чорноморський літопис. 2014. Вип. 9. С. 214

¹⁸ Сінкевич Є. Г., Срогаш Т. Контакти Речі Посполитої з Новоросійською губернією (в контексті анексії Криму) // Чорноморський літопис. 2011. Вип. 4. С. 80–86.

допомозі друзів із Польщі Малгожати Буйко (Краків), Анджея Гоцловського (Варшава), Романа Дрозда (Слупськ) та інших. Віз із закордону, в Україні його не було. І знову ризик заради хлопців на передовій, бо це був універсальний кровоспинний засіб, який можна було залишати в рані на тривалий час – наприклад, якщо евакуація потерпілого утруднена або неможлива. Саме такий препарат був потрібний військовим для похідних аптечок і військово-польової медицини. Саме він міг стати їхнім шансом на виживання.

У 2014 році виходить стаття «Роздуми в слух»¹⁹, точніше, це серія статей під різними датами, об'єднана під одною назвою: «Чи має Україна «лягти» під Путлера?» (20.04.2014), «Як ся маєш, Ринат?» (16.05.2014), «Доброго дня, шановні колеги!» (23.05.2014), ««Чудернацькі» переговори?» (28.06.2014), «Вітаю, шановні колеги» (20, 28, 31.08.2014), «Мабуть таки, урвався терпець!» (01.09.2014), «Не можу змовчати...» (05.09.2014). «Я поки не на передовій, так як не мобілізований за віком. Але я сам себе мобілізував і регулярно працюю над зміцненням бойової готовності нашого війська. Сьогодні в п'ятий раз побував на лінії фронту в наших бійців під Армянськом. Бойовий дух і зведені укріплення все більше переконують в тому, що для ворога вірогідне вторгнення не буде простою прогулянкою, як по Криму. Щиро дякую Вам, що відгукнулися на моє прохання про допомогу нашому війську, яке розгорнуто на лінії фронту в безпосередній близькості від населеного пункту Армянськ»²⁰. У вересні 2014 року професор Є. Сінкевич став одним з ініціаторів ремонту БТР-ів, які отримали пошкодження на передовій та були доставлені на тепловозоремонтний завод м. Миколаєва. Ініціативу підтримали ректор тоді ще Чорноморського державного університету Л. Клименко, колеги та студенти²¹. У результаті було відремонтовано два БТР-и десантників з Очакова (їх підрозділ був виведений з Криму). Одна машина перед ремонтом після участі в боях більше нагадувала решето, бракувало декількох коліс, не вцілів жоден триплекс. Електронні листи зі звітом про зібрані кошти і закликом долучитися усіх небайдужих стали регулярними. Збираючи гроші, професор Є. Сінкевич не полишав наукової праці. У грудні 2014 року він пише статтю «Чи можлива спроба номер шість?»²². Йому постійно приходилося чути в Україні та й у Польщі про те, що у вас самих немає грошей, чиновники крадуть, а ви віддаєте останнє на армію. І то була правда! Але, тим злодіям, що крадуть, є куди і за що втекти. Пан професор завжди казав, що нам тікати нема за що, та й без сенсу. Україна – наша батьківщина і кожен у міру власних сил має її боронити

¹⁹ Сінкевич Є. Роздуми в слух // Історичний архів. Наукові студії. 2014. Вип. 13. С. 203–217.

²⁰ Сінкевич Є. Роздуми в слух // Історичний архів. Наукові студії. 2014. Вип. 13. С. 203.

²¹ В Николаеве «могилянка» показала БТРы, которые университет собирается отремонтировать и передать военным. URL: <https://news.pn.ru/public/114187>.

²² Сінкевич Є. Чи можлива спроба номер шість? // Чорноморський літопис. 2014. Вип. 10. С. 208.

від ворогів (внутрішніх і зовнішніх). Тим цікавіше сьогодні читати його роботи п'ятирічної давнини: «Помаранчева революція забезпечила зміну лідера держави, але не демонтувала сформовану кланово-олігархічну систему. Революція гідності прогнала бандитську владу!!! Чи є підстави тішитися? Зека і його бандюків замінила вчорашня опозиція. Придивимося ближче до цих хлопців. Щось на згадку приходить «смертельне» поранення Турчинова на Майдані, «інсульт» Парубія, «куля в лоб» Сені... Правда, ожили ці пацани швидко, як тільки «Небесна сотня» розчистила дорогу до трону. Спостерігаючи за боротьбою цих «нанайських хлопчиків» за посади не втямили, як втратили Крим. О о ооо о!!!! Щось «Остапа» понесло о ооо о... Так, так, ці більш витончені – розмовляють англійською, що не було притаманно донецьким. Обіцяють реформи... Болючі реформи. Це, мабуть, щоб відчули, що на відміну від «попередників», себто справжніх «професіоналів», рулять теж не якісь там любителі»²³. Зазначимо, що професор Є. Сінкевич ніколи не вважав волонтерську діяльність лише своєю допомогою. Він писав: «Думаю, спільні зусилля небайдужих людей, що мешкають в Україні, Польщі та США дали свій результат. Оснастивши воїнів необхідною амуніцією, ми врятували не одне життя та вберегли від каліцтва. Що далі? Чого очікувати і що робити в поточному році? Яких помилок необхідно уникнути владі? Інакше кажучи «Камо грядеши», «Quo vadis», «Куди йдеш», як писав свого часу Генрик Сенкевич. Мої звернення (іноді розпачливі, провокативні, спонукальні) до Вас мали на меті не тільки зібрати необхідну суму, але й спонукати до самостійних дій (роби як я – роби краще за мене), а тих, хто боїться – щоб перестали боятися (тому – незалежно від перерахованої суми, я обов'язково публічно дякував жертводавцю), а тих, хто заблукав у хащі політичних догм – спонукав згадати, що Україна в нас одна. 06.01.2015 «Камо грядеши»». Визнанням активної життєвої позиції стало нагородження Євгена Сінкевича командуванням військової частини А1495 медаллю «За гідність та патріотизм» у 2015 році. Ця нагорода вручається волонтерам та патріотам України за громадянську мужність, самовідданість та громадську активність. Девіз відзнаки: «В єдності сила держави» (дата заснування: 7 червня 2014 р.). У 2015 році, напередодні дня святого Миколая професор відправився з подарунками до військових на передову, до Маріуполя. Збирали всім миром. Долучилися небайдужі колеги з різних міст України (Києва, Глухова, Умані, Дніпра та ін.), архівісти Херсона і Миколаєва, а також «Полонії» з Миколаєва. У наступній подорожі до військових, на десятиріччя їхнього колективу, сталася неймовірно приємна подія. Військові познайомили професора з «кулеметом Григоровича».

²³ Сінкевич Є. Чи можлива спроба номер шість? // Чорноморський літопис. 2014. Вип. 10. С. 208.

На п'ятому році війни, 30 квітня 2018 на Донбасі завершилася АТО. Про це офіційно оголосив Петро Порошенко, підписавши відповідний указ. Замість неї почалася Операція Об'єднаних сил (ООС). Однак для професора Є. Сінкевича мало що змінилося в його волонтерських буднях. Він продовжує інформувати товариство про реальний стан речей у військових, продовжує збирати гроші, залучати небайдужих, організовує зустрічі з хлопцями, щоб люди бачили, кому вони допомагають. Декілька місяців тому він знову став ініціатором передачі літератури військовим. При цьому сам себе він не вважає волонтером, бо мовляв, не є зареєстрованим та не претендує на пільги. Але кожен його лист завжди закінчується: «Долучайтеся. Перемагаймо ворога разом!». 14 квітня 2019 року Черкаське крайове товариство Українського козацтва нагородило професора Є. Сінкевича відзнакою Українського козацтва «За волонтерську діяльність». 5 грудня вся міжнародна спільнота відзначає День волонтера – International Volunteer Day. 6 грудня День збройних сил України. Ці два свята нерозривно пов'язані між собою, особливо після революції Гідності та збройного конфлікту на Сході України. І щодня волонтери своєю працею сприяють єдності суспільства, демонструючи приклад відданості, самоорганізації та мужності.

Висновки. Волонтерство для України є відносно новим суспільним явищем. Міжнародний день добровольців в ім'я економічного і соціального розвитку, проголошений рішенням 40-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН 17 грудня 1985 року. В Україні волонтерський рух офіційно визнали 10 грудня 2003 року, його починають науково досліджувати, і особливу увагу приділяють саме особистісним аспектам волонтерства. Мотивація волонтерства може бути різною. Хтось потребує визнання, хтось прагне відчувати себе незалежним та відповідальним за власні вчинки. Деякі люди намагаються розширити та збагатити власний досвід, знання, комусь не вистачає спілкування і волонтерство може стати своєрідною втечею від самотності. Але, на наш погляд, це перш за все покликання, це бажання людини допомагати іншим людям, це громадянські почуття та відповідальність, це служіння народу та власній країні. Волонтерська діяльність визначена Законом як добровільна, безкорислива, соціально спрямована, неприбуткова діяльність, що здійснюється волонтерами та волонтерськими організаціями шляхом надання волонтерської допомоги. Беручи участь у волонтерській діяльності, людина прагне на безоплатних засадах вплинути на трансформацію сучасного суспільства, зробити його краще. Саме такою і є людина з великої літери, науковець, дослідник, палкий патріот України, професор, доктор наук та волонтер Євген Григорович Сінкевич. Для професора волонтерство стало гармонійним доповненням до його основної зайнятості. Не кожна людина зможе відкласти власні справи та віддати частину свого часу, енергії, бо навіть життя заради допомоги тим, хто її потребує. Сьогодні її потребує Україна.

REFERENCES

- Baturina, S. Do 60-richchya doktora istorychnyx nauk, profesora Ye. Sinkevycha. *Ukrayinskyj istorychnyj zhurnal*. – *Ukrainian Historical Journal*, 1, 232. [in Ukrainian].
- Gavrylyuk, S.V. (2010). Vagome doslidzhennya pro krakivsku istorychnu shkolu. Recenziya na monografiyu Ye. G. Sinkevycha «Krakivs'ka istorychna shkola v pol's'kij istoriografii». *Istorychni studiyi Volynskogo nacionalnogo universytetu imeni Lesi Ukrayinky*. – *Historical studios of Volyn National University named after Lesya Ukrainka*. Lucz'k : Vyd-vo VNU im. L. Ukrayinky, 4. 117–118. [in Ukrainian].
- Makiyenko, O. A. (2008). Naukovo-pedagogichna diyalnist profesora Ye. G. Sinkevycha. *Naukovyj visnyk Volynskogo nacionalnogo universytetu imeni Lesi Ukrayinky*. – *Historical studios of Volyn National University named after Lesya Ukrainka*. Lucz'k, 11: Istorychni nauky, 174–181. [in Ukrainian].
- Makiyenko, O. A. (2007). Profesor Sinkevychu Yevgenu Grygorovychu – 50 rokiv. *Naukovi praci istorychnogo fakultetu Zaporizkogo derzhavnogo universytetu*. – *Scientific works of the History Department of Zaporizhzhya State University*. Zaporizhzhya, 21, 549–551. [in Ukrainian].
- Mavrin, O. O. (2005). *Instytut ukrajinskoyi arxeografii ta dzhereloznavstva imeni M. S. Grushevskogo Nacionalnoyi Akademiyi nauk Ukrayiny*. Studiyi z arxivnoyi spravy ta dokumentoznavstva / Derzhkomarxiv Ukrayiny; UNDIASD; Redkol. : I. B. Matyash (Ed.) ta in. Kyiv. (Vols. 13). 163–165. [in Ukrainian].
- Morozova, O., Gaidai, O. (2013). Naukovecz' z vely'koyi litery' [do yuvileyu Ye. Sinkevycha]. *Shhotyzhnya: Pivdenna pravda (Mykolaiv)*. 9 sichnya. [in Ukrainian].
- Morozova, O.S. (2018). Doslidnyk ukrajinsko-polskyyx vidnosysh Yevgen Sinkevych (do yuvileyu vchenogo). *Naukovi praci*. – *Scientific works*. 195. (Vols.207). 126–129. [in Ukrainian].
- Parfinenko, A. Yu., Posokhov S. I. (2002). *Stranitsy istorii studencheskoy nauki v Kharkovskom universitete*. Kharkov : NMTs «MD», 98, 99, 104. [in Russian].
- Pro volontercku diyalnist: Zakon Ukrayiny vid 19 kvitnya 2011 r. Retrieved from: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3236-17/ed20180120>. [in Ukrainian].
- Sarnat, A. (2003). Konstruktor. Jewgienij Grigorijewicz Sinkiewicz Dziekan Wydzialu Historycznego Chersonskiego Uniwersytetu Panstwowego [Foto]. *Czestochowski magazyn sportowo- akademicki*. Czestochowa, № 4 (11). 9. [in Poland].
- Shepel, Lyubov. (2010). Sinkevych Yevgen Grygorovych. In *Ukrayinski istoryky: biobibliogr. pokazhch*. (Vyp. 3. Ser. «Ukrayinski istoryky»). Kyiv : In-t istoriyi Ukrayiny NAN Ukrayiny 256–257. [in Ukrainian].
- Sinkevych, Ye. (2014). Chy mozhlyva sprobha nomer shist? *Chornomorsky j litopys*. – *Black Sea Chronicle*, 10, 208. [in Ukrainian].
- Sinkevych, Ye. (2014). Rozdumy v slux. *Istorychnyj arxiv. Naukovi studiyi*. – *Historical archive. Scientific studios*, 13, 203–217. [in Ukrainian].
- Sinkevych, Ye. G. (2014). Chy potribna ukrajincyam Ukrayina? *Chornomorskyj litopys*. – *Black Sea Chronicle*, 9, 214. [in Ukrainian].
- Sinkevych, Ye. G., Srogosh T. (2011). Kontakty Rechi Pospolytoyi z Novorosijskoyu guberniyeyu (v konteksti aneksiyi Krymu). *Chornomorskyj litopys*. – *Black Sea Chronicle*, 4, 80–86. [in Ukrainian].
- Sinkevych, Yevgen Grygorovych (2003). *Krayeznavci Ukrayiny (Suchasni doslidnyky ridnogo krayu): Dovidnyk*. Vseukr. spilka krayeznavciv ta in. (Vols. 1). Kyiv; Kam'yanecz-Podilskyj, 205. [in Ukrainian].
- Sinkevych, Yevgen Grygorovych (2005). *Imena i postati XXI stolittya (providni vcheni ta faxivci Xersons'kogo derzhavnogo universy'tetu)*. Xerson : Vyd-vo XDU, 57–58. [in Ukrainian].
- Srogosz, T. (1998). Na dalekiej Ukrainie. *RES ACADEMICAE: Biuletyn informacyjny Wyzszej szkoly pedagogicznej w Czestochowie*. – *RES ACADEMICAE: Information bulletin of the Pedagogical University of Czestochowa*. Czestochowa, 7, 33–35. [in Poland].
- Sukhoparov, S. M. (Ed.) (2005). *Sinkevich Yevgeniy Grigorevich. Kto est kto v Khersonskoy oblasti: Biogr. sprav*. S. M. Kherson : Izdat. Dom «SLAZh», 372 [foto]; 373. [in Russian].
- Sukhoparov, S. M. (Ed.) (2002). *Sinkevich Yevgeniy Grigorevich. Kto est kto v Khersone : Biogr. Sprav*. Kherson : Izdat. Dom «SLAZh», 192; 274 [foto]; 275. [in Russian].
- Szyndler, B. (2006). Sprawozdanie z dzialalnosci Polskiego Towarzystwa Historycznego Oddzial w Czestochowie w latach 2002–2005 // *Zeszyty Historyczne: Prace Naukowe*. – *Historical Notebooks: Scientific Works*. Akademia im. Jana Dlugosza w Czestochowie. Czestochowa, IX. 333–335. [in Poland].
- Temirova, N. R. (2011). Krakivska istorychna shkola: istoriografichnyj kontekst [Recz.:] Ye.G. Sinkevych Krakivska istorychna shkola v polskij istoriografii. Mykolaiv : Vyd-vo ChDU im. Petra Mogyly, 2010. 332 s. *Slovyanskyj visnyk: Zb. nauk. pracz.* – *The Slavic Bulletin*. Rivne : RDGU; Rivn. in-t slov'yanoznavstva Kyiv. slavistychnogo un-tu, Vyp. 11. 294. [in Ukrainian].
- Tronko, P. T. (Ed.). (2001). *Vseukrayinska spilka krayeznavciv vid «A do Ya»: Dovidnyk*. Kyiv., 77–80. [in Ukrainian].
- Troyan, S. S. (2011). Genezys polskoyi istoriografii : krakivska istorychna shkola [Recz.:] Ye. G. Sinkevych Krakivska istorychna shkola v polskij istoriografii. – Mykolaiv : Vyd-vo ChDU im. Petra Mogyly, 2010. 332 s. *Slovyanskyj visnyk : Zb. nauk. pracz.* – *The Slavic Bulletin*. Rivne : RDGU; Rivn. in-t slov'yanoznavstva Kyiv. slavistychnogo un-tu, Vyp. 11. 295. [in Ukrainian].

Turchenko, G. F. (2010). Doslidzhennya z istoriyi polskoyi istoriografii [Recz.:] Sinkevych, Ye. G. Krakivska istorychna shkola v polskij istoriografii. Mykolaiv : Vyd-vo ChDU im. Petra Mogyly, 2010. 332 s. *Naukovi praci istorichnogo fakultetu Zaporizkogo nacionalnogo universytetu. – Scientific works of the History Department of Zaporizhzhya National University.* Zaporizhzhya : ZNU, 29. 382–384. [in Ukrainian].

V Nikolaeve «mogilyanka» pokazala BTRy, kotorye universitet sobiraetsya otremonirovat i peredat voennym. (2014). Retrieved from: <https://news.pn/ru/public/114187> [in Russian].

Xersonska oblasna organizaciya (2003). *Vseukrayinska spilka kraveznavciv: 1997–2003 roky. NAN Ukrayiny ; In-t istoriyi Ukrayiny; Vseukr. spilka kraveznavciv.* Kyiv, 76–77. [in Ukrainian].

Olga GAIDAI,

*Candidate of Historical Sciences (PHD in History),
Associate Professor of the Department of History
of the Petro Mohyla Black Sea National University,*

Mykolaiv, Ukraine,

e-mail: osvita13@ukr.net,

ORCID ID

<https://orcid.org/0000-0002-7181-9908>

IN THE SERVICE OF UKRAINE: YEVGEN SINKEVICH

In the article the problem of motivation of volunteer activity is considered on the basis of memories, electronic correspondence, printed sources. In the course of military conflicts the topic of volunteering, charity, assistance becomes relevant and determines the social orientations of society. Intelligence and scientists, have always responded actively to the challenges of time. On the 5th of December all international association marks Day of volunteer – International Volunteer Day.

On the 6th of December the Day of the armed forces of Ukraine. These two holidays are inextricably linked, especially after the Revolution of Dignity and armed conflict in eastern Ukraine. Every day, volunteers through their work contribute to the unity of society, showing an example of devotion, self-organization and courage. Volunteering for Ukraine is the relatively new public phenomenon. International Volunteer Day for Economic and Social Development, proclaimed by the decision of the 40th session of the UN General Assembly on December 17, 1985. In Ukraine, the volunteer movement was officially recognized on December 10, 2003 year.

The history of charity, Ukrainian in particular, is devoted to a large number of works by modern researchers. Many scientists are turning to the coverage of this topic through the characteristic of the activities of some individuals who have made an invaluable contribution to the development of cultural, educational, economic and spiritual spheres. Research volunteer activities have received a considerable development in Western scientific thought in the second half of the XX century. They do not stop and nowadays, because they do not lose relevance due to social processes that affect the state of volunteer activities in the world. What really motivates a person to volunteer is a difficult issue, but its understanding can serve as a determining factor in effective volunteering, which lies on the same plane with the interests of the state and its organs.

Of great importance in the development of the volunteer movement are the personal qualities of man. This is exactly what, as exemplified by the activities of Professor Sinkevich, will be discussed in the article.

Key words: *volunteer; professor; army; fighting; Ukraine.*

Рецензенти: *Котляр Ю., д-р іст. наук, професор;
Левченко Л., д-р іст. наук, професор.*